

גשם – לברכה ולא לקללה

בעולם העתיק, בעיקר במרחבים שבהם אין מקורות מים כדוגמת הנילוס במצרים, התלות בגשם הייתה גדולה מאוד. כך הדבר היה גם בארץ ישראל.

חג הסוכות, שחל בימי הסתיו, התאפיין בתפילות ומעשים – שתכליתם לבקש על הגשם.

גם כיום, בתפילה המסורתית, החל משמיני עצרת (היום השמיני של חג הסוכות, שנקרא בימינו גם שמחת תורה), מתחילים להזכיר את הגשם בתפילה, ואומרים בתפילת שמונה עשרה: 'משיב הרוח ומוריד הגשם', במקום 'מוריד הטל'. מלכתחילה גם הבקשה על הגשם: "ותן טל ומטר" הייתה צריכה להיאמר החל משמיני עצרת. אך בשל עולי הרגל שהגיעו מרחוק, וחששו מפני הגשמים, החלו לבקש על הגשמים רק מז' במרחשוון.

- שטפו את בני המשפחה בגוויה וצויה ובגוויה לא צויה שגויתם בארץ מימיו השמיים.
- מה הוא שוכן אמנהיים ופילון הקטורים בהורג גשמים. האם אתם מאמינים בכוחם? האם אתם מוצאים אתם משמעותיים בצורת אריות?

הידעתם?

במדינת ישראל כיום כ 75% מהמים (הראויים לשתייה) שאנו צורכים בצריכה ביתית הם מים מותפלים, ומכלל השימוש שנעשה במים, כולל חקלאות ותעשייה, כמעט 40%. בשנים הקרובות עתידים האחוזים הללו לעלות עוד יותר.

ריקוד גשם בהרר שבאתיופיה, על ידי בני המקום.

שמעו סיפור:

בכפר אחד חי לו זוג פלאחים (עובדי אדמה), ולהם שתי בנות. לימים נישאו הבנות והלכו להן על פי הנוהג, כל אחת אל בית בעלה. השנים חלפו ואת הפלאחית הזקנה תקפו געגועים לבנותיה. היא פנתה לבעלה וביקשה ממנו שילך לראות "כיף חאלה'ן אל בנאת", כלומר: מה שלום הבנות.

וכך, בוקר אחד יוצא הבעל בשליחות אשתו למסע ארוך, אל הכפרים של בנותיהם. כאשר הוא הגיע אל בתו הראשונה, יצאה אליו בתו בשמחה וקראה: אהלן, יא באבא (שלום אבי), ובשעה שנכנסו אל האוהל והתיישבו בו, שאל האב בשלומה ושלוה משפחתה, ובתו ספרה לו:

בעלי, יא באבא, פלאח. כל השנה עבדנו את האדמה, ועתה אנו זקוקים לרחמי שמיים, לגשם. אם חס וחלילה השבוע לא ירד גשם, רחאת עלינה. כל עמלנו ירד לטמיון ולא יהיה לנו מה לאכול. לכן יא באבא, תתפלל שהשבוע ירד גשם.

הבטיח האב לבתו שיתפלל בעבורה, נפרד ממנה לשלוה ושם פעמיו אל הכפר של בתו השנייה. כשהגיע אל בתו השנייה, אף היא יצא לקראתו בשמחה, ושעה שהיא מזגה לאביה כוס תה, ספרה אף היא לאביה בשלומה ושלוה משפחתה:

בעלי הבתפאחם (פחמי), כל השנה כרתנו עצים, חתכנו אותם מעל הענפים, ועתה הנחנו אותם להתייבש בשמש. עכשיו יא באבא, אנו זקוקים לשבוע של שמש כדי שהעצים יתייבשו ונוכל להכין פחמים. אם חס וחלילה ירד גשם השבוע, רחאת עלינא: כל עמלנו ירד לטמיון ונמות ברעב. לכן, יא באבא, תתפלל שהשבוע לא ירד גשם.

הבטיח האב גם לבת השנייה שיתפלל עבורה. הוא עלה על חמורו ונפרד מבתו האהובה, כדי לשוב אל אשתו ובלבו מתרוצצות שתי התפילות בעת ובעונה אחת.

כאשר התקרב אל הכפר, רצה לקראתו אשתו, וקראה: "כיף חאלה'ן, אל בנאת?" כלומר, מה שלום הבנות? והוא השיב לה במשפט קצר אחד האומר הכול: "אין שתאת יא מרה אבכי, ואין מה שתאת יא מרה אבכי" כלומר: אם ירד גשם, הו, אישה בכי, ואם לא ירד גשם, הו, אישה בכי.

ונהוג לסיים את הסיפור במוסר ההשכל שלו: "השאטרה (החכמה) לדעת במצבים כאלה ללכת בין הטיפות".
(באדיבות יהודה עצבה, מעובד מתוך ספרו: "מעשה האדמה ושני השכנים", בהוצאת אקדמון)

- מה הייתם עושים במקומם של אלהים ואלהים פלאחים (עובדי אדמה)?
- שגפו את בני המשפחה במקרים שבהם הגויים 133 בקרבכם שני רצונות הפוכים. ומה עשיתם בסופו של דבר?

שרים ביחד:

"סוף הקיץ", מילים: חיה ורד, לחן: יאיר רוזנבלום, ביצוע: עפרה חזה:

<https://www.youtube.com/watch?v=VV02PABif94>

בבואן רפי, מרכז להבה נתיבות, מתוך אתר פיקיוויקי

בצחוק!

שאלה: למה אמא קנגורו שונאת ימים גשומים?

תשובה: כי הילדים משחקים בפנים...

חידות ומשימות:

איך עננים בשמיים נוצרים?

יודעים אפילו ילדים צעירים:

מים מתחממים, מתאדים ועולים

ובאטמוספירה מתקררים ונעשים לעננים.

אך התיאור הזה חסר, למען הדיוק

האם תדעו מה עוד צריך לקרות בדיוק?

גלו את התשובה בניסוי: "ענן בתוך בקבוק":

<https://davidson.weizmann.ac.il/online/scienceathome/physics/%D7%A2%D7%A0%D7%9F-%D7%91%D7%AA%D7%95%D7%9A-%D7%91%D7%A7%D7%91%D7%95%D7%A7>